

Als moeder en dochter samen op consultatie komen, dan weet ik dat het probleem bij de dochter zit. Tenzij de dochter een vijftigplusser is. Dan is het meestal omgekeerd.

‘Vooruit, Chloë. Vertel maar aan de dokter wat jouw probleem is.’

‘Ik heb helemaal geen probleem.’

Chloë kijkt me uitdagend recht in de ogen. Verlegen is ze nooit geweest.

‘Dokter, ziet u niet hoe ze vermagerd is?’

Ze is voor haar lengte inderdaad superslank geworden, terwijl ze voordien geen overgewicht, maar alleen wat pubervet had.

‘Ik eet toch.’

‘Overdag wil ze niet eten, dokter, maar ’s nachts eet ze mijn ijskast leeg. Ik begrijp er niets van.’

‘Daar is maar één verklaring voor: voedselbraken.’

Chloë buigt even haar hoofd, maar gaat snel terug in de aanval.

‘Anders word ik veel te dik en dat wil ik niet. Ze zeggen toch allemaal dat ik te dik ben. Op school. Zelfs nonkel Louis lachte me uit.’

‘Ja dokter. Daar was ze zo erg door gekwetst dat ze naar het washok was gevluht. Ik vond haar daar terwijl ze hyperventileerde. Tja, wie zegt er nu ook tegen een jong meisje dat ze zo dik is geworden als een koe. Nonkel Louis is al wat oud, maar zoiets zeg je toch niet.’

‘Ouderen onderschatten de impact van negatieve uitlatingen op jonge meisjes, die in hun puberteit vooral bezig zijn met mooi willen zijn. Zo verliezen ze alle zelfvertrouwen.’

Ik neem Choë’s bloeddruk, weeg haar en stel een bloedonderzoek voor. De volgende week zal ik hen terug

op consultatie zien. Vermits het bloedonderzoek geen andere pathologie aan het licht brengt, leg ik op de tweede afspraak aan moeder en dochter uit dat Chloë lijdt aan een aandoening die we in de geneeskunde anorexia noemen. Een verwijzing naar een gespecialiseerde psychologe van het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG) is te verkiezen. Ik leg telefonisch contact met het centrum, vraag een afspraak, maar gezien de lange wachtlijst zou het maanden kunnen duren vooraleer Chloë wordt opgeroepen. Aandringen helpt niet. Pas na het intakegesprek bespreekt het hele team of het probleem een hoogdringend karakter heeft.

Ik behandel Linda regelmatig voor een spastische verlamming van haar rechterhand, die ze opliep als gevolg van een te nauwe gips na een breuk van een handbeentje. Elke week beklagt ze zich bij mij dat ze nog steeds geen afspraak heeft voor Chloë.

‘Thuis wordt de toestand onhoudbaar. Ik kan met Chloë niet over haar probleem praten. Als ik erover begin, wordt ze boos op mij. Wel heeft ze toegegeven dat ze gepest wordt op school door een medeleerlinge. Dokter, Chloë zat in een klas met vijf leerlingen. Twee daarvan zijn wegens drugsgebruik van school gestuurd, eentje pendelt vanuit Nederland en is zeer dikwijls afwezig en de vierde leerling reageert al haar frustraties op Chloë af. Ik ben met dat pestgedrag al naar de directeur gestapt. Daar kreeg ik het deksel op mijn neus. We moesten begrip opbrengen voor dat meisje. Haar ouders zaten in een scheidingsproces. Toen ik bleef aandringen om er toch iets aan te doen, werd de directeur lastig. Hij wou nu vlak voor zijn pensioen geen problemen. Toen ik voor zijn voeten wierp dat Chloë er ziek van werd,

was zijn laatste raad om naar de politie te stappen. Bij de politie ons beklag gaan maken? Dokter, wij zijn dat soort mensen niet.'

Ik stel haar voor contact op te nemen met het CLB, het Centrum voor Leerlingenbegeleiding.

Enkele weken later informeer ik bij Linda hoe de aanpak van het CLB loopt.

'Och dokter. Ze doen misschien hun best, maar ik zie geen resultaten. Ik zie mijn dochter verder en verder wegsmelten. Ze moet nu elke dag op de weegschaal, maar 's morgens komt de verpleegster haar in de klas verwittigen dat ze zich om 14 uur moet laten wegen.'

'Is ze nog gewicht verloren?'

'Chloë is zo eerlijk dat ze me zelf komt vertellen hoe ze de verpleegster om de tuin leidt. Een half uur voor ze moet vertrekken, drinkt ze anderhalve liter water zodat haar gewicht stabiel lijkt.'

'En hoe gaat het nu in haar klas?'

'Het CLB heeft met de ouders van die medeleerling gesproken. En weet je wat het resultaat is? De vader heeft me een scheldbrief gestuurd met de aanmaning om Chloë naar een andere school te sturen. Dat laatste vind ik misschien geen slecht idee.'

De ouders, ikzelf als huisarts, het CLB, de directeur, ... niemand krijgt vat op de problemen waar Chloë mee worstelt. Dat drijft haar nog dieper in het moeras van de gewichtscntrole, het enige waar ze wel vat op heeft. Als volwassenen haar problemen niet opgelost krijgen, hoe wanhopig moet zij dan niet zijn?

'Braakt ze nog?'

'We proberen alles om dat te vermijden. Na de maaltijd dwingen we haar om nog een uur aan tafel te blijven. Ze

leest of tekent wat. Maar tevergeefs. Overal vind ik plastic zakken vol braaksel. Ik raak er totaal gefrustreerd door.'

Een week later meldt Linda me triomfantelijk dat ze een afspraak heeft weten te regelen.

'Toen ik me bij mijn baas op het ziekenfonds waar ik werk, beklaagde over de lange wachtlijsten, heeft hij met het CGG gebeld en nu heb ik binnen de week een afspraak. Ik wist niet dat hij in de beheerraad zat. Na vijf maanden wachten heb ik eindelijk een afspraak! Maar op deze manier. Is dat niet wraakroepend?'

Ik had Chloë op de wachtlijst van een aantal andere hulpcentra gezet, omdat ik merkte dat Linda meer en meer over haar toeren raakte. Ze sliep slecht. Op haar werk was ze verstrooid. Ze raakte meer en meer uitgeput. Tegelijk trachtte Chloë haar moeder te overtuigen dat ze alles onder controle had, dat haar moeder spoken zag en dat ze geen hulp nodig had.

Op donderdag 7 mei heeft Chloë eindelijk haar eerste afspraak. Ze is ondertussen wel 18 kilogram vermagerd. Linda hoopt bij de behandeling van Chloë te worden betrokken, maar de psychologe legt haar uit dat het Chloë is die moet beslissen of ze hulp wil. De ouders mogen niet beslissen in haar plaats. Linda legt zich neer bij de aanpak. Deze psychologe is tenslotte gespecialiseerd in eetstoornissen. De ouders vestigen al hun hoop op die expertise.

Als Linda na enkele maanden merkt dat ook deze aanpak geen vruchten afwerpt, gaat ze door het lint.

'Chloë, hou hier mee op! Ik kan het niet meer aan. Wil je ons ook in het graf?'

Linda wordt zo boos dat ze Chloë naar boven sleurt, dwingt haar bikini aan te doen en voor de spiegel te gaan

staan. Ondanks aandringen weigert haar dochter toe te geven dat ze graatmager is. Chloë ziet in de spiegel een dikke jongedame. Die perceptie heeft het commando in haar hersenen overgenomen. Haar moeder zoekt een foto-toestel en neemt een foto van haar. Als ze haar dochter met de foto confronteert, schrikt Chloë van zichzelf.

‘Ben ik dat?’

Voor de eerste maal is ze van de kaart van haar eigen beeld. Ze barst in tranen uit.

Ondanks het feit dat het ritme van de consultaties naar tweemaal per week wordt opgedreven, blijft het gewicht van Chloë dalen. De aanpak blijft vrij stroef en stereotiep: 200 gram per week moet ze aankomen. De nadruk ligt op de gewichtscontrole.

‘Dokter, alstublieft, ik smeed u. Kunt u niet bellen naar de psychologe van het CGG? Er komt geen schot in de zaak en wij mogen geen contact nemen om vragen te stellen.’

Ik telefoneer en suggereer de psychologe of het niet beter is om te verwijzen naar een gespecialiseerde instelling. Ze belooft informatie in te winnen over het Kinderziekenhuis Koningin Paola in Antwerpen. Dat beschikt over een afdeling gespecialiseerd in anorexia.

De zoektocht naar een opname blijkt niet makkelijk. Chloë is nog geen zestien. Daarom hoort ze nog op de kinderafdeling. En er zijn maar hondertwintig bedden voor kinderen met psychiatrische problemen beschikbaar in België. Wanneer de moeder na enkele weken haar geduld verliest en contact opneemt met de psychologe, heeft die nog geen stappen ondernomen.

Ondertussen worden al enkele weken kaliummetingen in Chloë's bloed verricht. Zoals te verwachten was, lig-